

Культура

Белгисиз кесаматчы

Орус адабиятында, литературоведенинде белгилі кесаматчы Виссарин Белинскийн 200 – жыллыгы бусагата көң белгиленире. Анга жоранан Миллет музейде көрүнүп кыралганды. Анда ишлегенге, сенденди бир неча кесекден жарашырып, критикни жашау, чыгармачылык жолун да ачыклаганды. Литературада жалаңда туюкко кылууга этген адам хар жазган сөзгө эс бурганды. Көрмөчө Белинскийн театры, драматургияны, актёрланы иосуринден басмалаган стьялары да бардыла. Библиотеканы илму бөлүмүндө «Куб» публицетей спосовности кыралган билдиргенди. Анга башчылыкны жаш алим, КьМКУну аспиранты Марина Биткова эттерди. Клубуны жайылууларын да сөз литератураны иосунден бардыкты.

Виссарин Григорьевични бизге жеткен суратлары он суку, сүйөмөкчиден узак адамга көрүнөди. Болсада библиотекарля Улбашланы Татьяна бла Залина Балкарова аны хазна кйле билмөгөн затларын айткандыла. Ол Мария Орловагы кызы сыйоп, алай аны бла жашууну кыралмагыанды. Аны сыйондун иосунден жагзан тизгилеринде лирика, поэзия уллу постлени чыгармаларына тенди.

Кесаматчы сабылгое да сансыз болмагыанды, алагы аталган филологтары басмалаганды. Литературия илмуланы доктору Наталья Смирнова Белинскийн жашы бла кызы болмагыны айтканды, сора жазгызналарындын иосунде кептирил окыганды.

Жыйылууда Сафарби Беганов, Нина Шогенчукова, Мадина Хакушева да хар бири кесини Белинскийни иосунден айтканды. Былагда даулаш да тууганды. Нина Адамовна Белинскийн Григорьевичи даулашты. Аны келгенге Миллет библиотекеганы илму бөлүмү лите-

Улбашланы Татьяна сөлөшөди.

осуринде жагылмагыны, кул ала бир кесек жылдан унутулукдула деп жазгынын эсгергенди. Шогенчукова аны ол жылдада Россейде француз тил, романы да асыры уллу жерни алгынарлы бла ырыз болмай айткан болур эди, деп оомлаганды.

ратураны сыйогенли клубу ачылгынына, аны биринчи жыйылууну Виссарин Белинскийге атап, аны эсгерирге онг табылгынын иосунде сазылыктыларын билдиргенди.

САРАККУЛАНЫ АСИТ. Суратын автор алгыанды.

Татыулу аш - окуууга себеп

Кыбарты-Малквар кырал университет тиерсинде, Тургенев атлы орамда орналган кафеде ишлегенге Кыралчаны Париса, Татьяна Олгова, Хочуланы Фариза, Хочуланы Светлана (сурата солдон оңго) бек татыулу ашкыла этерге кюшердиле. Бери аспамсында КБГУ-ну бла дизайн колледжини студенттери жорююду. Тишируу аланы хар бирине эс сабылениче ариу сөлөшөди, экзаменлерин кылай бергенлерин да соруучудула.

Суратын МАМАЙЛАНЫ Алий алгыанды.

АКЦИЯ Ууну иосунден ачык сөлөшю

Наркоманияга кыажуу керешни халкыла аралы юноню чөлөринде Тарнауаууда «Саулыктуу жаш төлө» миллетни кези караманы» деген айлык башланганды. Элбур району администрациясынын пресс-секретары Алия Тарим бизге билдиргенге кере, акция районундун администрациясынын башчылыкы бла кыралганды. Анга Жаш төлөно эл жамауат организациланы ишлери жаны бла министрствосу эмда жандуулукту «Айынтату» фонду болулук эткенди.

Кзулиланы Кыайсыны атын жюрюктен Культура дворецде сабыле, администрациянын кулдукчулары, РФ-ни Наркотикилеринде КьМР-де Управленисны (УФСНК) келечилери жыйылган эдиле. Районуны башчысыны биринчи орунбасары Арашукталаны Раиса, тубошуну ана, айлык халкыны эсин наркоманияны жайытып барууну бурму эмда ёсюп келген төлөно бу уугу кыажуу юйрөтюр мурат бла кыурагналарын белгилегенди.

«Айынтату» фонду башчысы Ирина Кишукова эмда Жаш төлөно эл жамауат организациланы ишлери жаны бла министрствосу эмда жандуулукту «Айынтату» фонду болулук эткенди.

Жашуу жалпа

Муссаны насыпты кечеси

Мусса Фатимат бла айырлыгандан сора жашын көрө бир көрө да бармаганды. Экинчи ой бичеси Сакинатдан а сабын болмады. «Сен жашынга таскык болуп жашагы болурса, бизни юйбөкк кыбыргы ушайды, мында бала ауа, колко эширтик тойлоос. Бар, кыайт алга, тынкыре тойлооме мен сени» дей эди Сакинат Муссага. Ангыламы эди ол: артка кыайтырк жолла эрте жабылгандыла. Хау, жашчыкны көрөгө сөз эди ата, алай ой бичесини хали эсинэ туюшсе, барлыгы келмей кыла эди.

Жылга тер, татыусуз озул кетиле. Мусса нек жашаганын бирде кеси да ангыламай эди. Алментле төлөгөндөн сора, жашы бла байламлыгы болмагыанды. Не кшадар улпан барса, ол кшадар колчорек ийлей эди аны, алай аллына не айтып барырга билмей эди.

Кюленин биринде Мусса ауркыусунду, Полигенинде да арч болынганды жибери, Сакинат: «Кыоркма, терк окуна сау боллукса, ёпкелеринге кыайда эсе да суук урганды», дейди. Алай айла озула, Мусса ая тырилди.

Бир жарык жаш мен медестра-на Ола терезени ачды. Жылы кюн такыла отуну жарытыла. Жел а чакыган терекени, голени ийилерин келтири пала-тагы. Мусса хауда окуна жашуу кыайнганд кезинде сөздү жуук заманда он дуниядан кел-

терди. Ол сезим аны титиретди. Олгага бурулуп: «Кызым, сана бир тилегим барды», дейди. Сора, медестрагы жашууно иосунден халар айтат: «Жашымы атасыны кыатында. Кыаргы кеме юноно жарыгына хорлата төбөргөн кезинде уа Мусса ёлду.

Оял палатасы кирип, жашау кыайгысы сөз берди. «Артур, болыңиңда кёпле сабыленин атларын кычырып ёлдеди, сиз а заманында жеталдыгысы, сау болугуз...»

«Мен Артур тойлооме?» «Кылай Артур тойлоосуз? Сора кимиси?.. Мусса сизни атагызыды да?..»

«Мен бу адамны жашууымда биринчи көрө кёремө. Башка саусуну жокярга келген эдим болыңицагы.»

«Да сора сау кечени бош адамны кыатында нек олтуруп турдугуз?» деп сейрисинди Ола.

«Оп кыатында жашы болса сие эди да, аны иочун, жаным бир бек аурган эди, деи жарык бетли жаш, сора туруп юйкө кетди.

Бу адамны болуму сабын, бар эсе уа, кыалай болур аралары? Атасы уа, атасы саумуу, огебес?.. Ким билсин. Алай Муссаны ахыр кечеси уа насыпты эди, ол бирөөгө «жашым» деп, жангылыкты аз бичынд кутулуп, сүйөмөкчиси азат дуниясында ахыр тыпынуу алгыанды.

БАЙСЫЛАНЫ Марият.

БОКС Алчы жерде - албурчуду

КьМР-де Аргунд элдэ. А.Р. Беккиевини хурметине жоранып, боксдан ачык битурросей жаш төлө турир бардырылганды. Анга Север Кыазны республикаларын, Украинадан да жоюдөн артык спорту кыатышанды.

Элбур району жаш төлөно ишлери, физкультура уа туризм жаны бла комитетини бла Элбур эли спорт шолкоруны окыучулары анда жетишпим болганды. Келесини аурдук категорияларынды тырнауучула Хамзат Исаратов бла Мурчаланы Руслан (тренерлери Чегембайлы Ахмат) хорлагандыла.

Элбурчула Беслан Темирканов бла Джалпыны Расул (тренерлери Гюлюялины Малик) экинчи жерлени алгандыла. Дагында призёрланы санына Виктор Попов, Алтайланы Азамат, Жетеланы Алим, Кыазланы Аскер (тренерлери Чегембайлыны Ахмат) киргенди.

Анатолый ТЕМИРОВ.

Яныкой элини муслиман жамауаты дин ахлууб, **СОЗАЙЛАНЫ Даулетгерийни кызы ЧАБДАРЛАНЫ Назилэ** дуниядан кеттени бла байлымы бардырылык байрамлы иңгирге чакырылды. Ол 2011 жылда **24-июньда** Нальчикде Кырал концерт залда (Шогенчукова, 28) болулукту. 16 сагатта башлангы.

Футбол

Умутландыргган оюн

Турнир таблицаны биринчи эм ахыр тизмелеринде орналган ЦСКА-ны бла нальчикки «Спартак» оюнлары бу турда сейр уллу эди. Ол шарт дагында кыонаксыбайла тубошине жаңгы бар тренерлери Сергей Ташуевни башчылыгында чыгышанлары бла да байламлы эди. Матча команданы капитаны Джудовичини кыатышы ону болгыны кеплени кууандырганды.

Командаланы ойнагандарыны статистикасы кйргозтөнгө көрө, ЦСКА спартакчылары 2007 жылдан бери бир көрө да хорлап алмаганды. Кыалай-алай болса да, нальчикчиле оюну кыонаксыбайла эсе тире башлагандыла. Биринчи 15 минуту ичинде ала, бир неча чабуулукту этип, Акинфеевни тынчылгын алгандыла.

Алай насын юлюшю уа ЦСКА эди. 15 минутта москвичыла Фредриксонун кыбак эшиклерин алында тасык кезуу кырайдыла. Алай голкйпер ол болумда усталыгын кйргозтеди. Болсада бир минутдан кыонакыла дагында алай кезуу кырайдыла. Алайда Думбини, көкөргине келген топу тап алгыны тышорюп, кыонаксыбайлыны кыбак эшиктери таба ашырады. Тоб а, Джудовичге тийип, андан кыбаксыла кйрди. 3:1.

Голдан сора командаланы оюнлары бир кесек тынч хал алды. Болсада, тубошуну техника жанын алып кыарганды, спартакчы аны алардан осал эткендериле. Топу эки кыбаксыбайла да тең тургандыла. Чабыулукту уа бизникиле аспамыра кыбак окуна ойнагандыла. Алай, жарсытуу, биринчи таймда жаңгы голдан сора сейир кезуу болмаганды. Болсада

Сергей Игнашевич командасын кес кыбак эшиктерине гол уруп жарсытурга аздан кыды. Кыбакыла жаны бла кетген топу Акинфеев окуна туюллык туюил эди.

Экинчи таймны иосунден айтканды, аны ЦСКА тирек башлайды. Алай баш тренер Думбини алышыдыргандан сора чабыулукту да Вагнер Лав кеси кылады. Топу уа нёрбери анга жетиралмай эдиле. Ол жаны бла нальчикчиле онгрлык эдиле. 60-чы минутта Партигнин, кыоруулачу Набакиндине бла Березуцкийден кетип, топу Акинфеев таба ашырады. Бюгонюккө нальчикчилени баш кемчилклерине башлаган чабуулуктары ахырына дери жетдилармын санырга болулукту.

Жарсытуу, пеналты бизни жершеришленин эсини тең этерге умтуларын окуна юзгөнди. Кыалган заманын ичинде эки кыуауму да, артык сейр кезууле кыралган, ооннга келгенлени кууандыралмагыандыла.

Кесини кезууло оюнун а «Спартак-Нальчик» барз кюн «Амкар» бла кыонакыда бардырылыкды.

Башка командада былай ойнагандыла:
Локомотив - Спартак - 0:2
Волга - Зенит - 0:2
Динамо - Томь - 3:0
Ростов - Rubin - 3:3
Кубань - Краснодар - 0:1
Терек - Крылья Советов - 2:0
Амкар - Анжи - 0:0

ТАПЛАСХАНЛАЙ Аминат.

РОССИЙНИ ЧЕМПИОНАТЫНЫ 14-ЧО ТУРДАН СОРА ТАБЛИЦАСЫ						
Командада	О.	Х.	Т.	Кы.	Т.	Оч.
1. ЦСКА	13	8	4	1	26-9	26
2. Зенит	7	5	2	25-12	24	24
3. Rubin	14	6	6	2	21-11	23
4. Динамо	14	6	5	3	19-17	23
5. Анжи	14	6	5	3	12-11	22
6. Локомотив	14	6	4	4	22-15	21
7. Кубань	14	6	3	5	15-13	21
8. Спартак	14	6	3	5	14-15	20
9. Краснодар	14	5	5	4	16-17	16
10. Амкар	14	4	4	6	11-17	15
11. Терек	14	4	3	7	11-17	13
12. Сочи	3	6	5	5	14-22	13
13. Волга НН	13	4	1	8	14-15	12
14. Ростов	14	3	3	8	16-24	11
15. Крылья Советов	14	2	5	7	8-19	11
16. Спартак-Нальчик	14	1	6	7	11-21	9

УЧРЕДИТЕЛЬНЕ: КЫБАРТЫ-МАЛКВАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Баш редактор
АТТАЛАНЫ Жамал

РЕДАКЦИЈА:
БЕШАЙЛАНЫ Муталин (баш редактор орубасары), КЬОНАККЫЛАНЫ Хасан (баш редактор орубасары), АЛИКАЛЛАНЫ Владимир, БИТТИРЛАНЫ Аминат, ТЕКУЛАНЫ Хауа, ТОКУМАЛАНЫ Усейн, ТОКЛУЛАНЫ Борис (жууалды секретары).

ТЕЛЕФОНА:
Редактору ирибейли - 42-43-01. Баш редактору орубасарлары - 42-38-21, 47-26-22. Жууалды секретары - 42-66-85. Секретары - 40-93-62. Корректору - 42-63-52.

РЕДАКЦИЈАНЫ БЕЛОМУНИ:
Жамауат-политика бөлүм - 42-67-68, 42-24-02. Экономика бөлүм - 42-66-73. Кулук бөлүм - 42-75-82, 42-68-72. Социалдык политика бөлүм - 42-66-76, 47-27-59. Жаңычылкы эл спорт бөлүм - 47-26-39, 42-66-71. Психология эл реклама бөлүм - 42-37-94. Телерадио бөлүм - 47-31-28. Сурат алмуучу - 42-75-82, 42-66-76. Бухгалтерия - 42-30-87. Оператору - 47-26-28, 42-39-65.

Редакция автору бла кызыгы жюрютмөйдө. Кооп жазмагыла рецензия этилмедэ эл ала артка кылайтыргандыла.

Газетде басылмагыны материалда айтылган оюму редакцияны оюму бла келишимге болулукту. Алына айтылган хар зат коюн. Россия Федерацияны Басманы иосунден законун тииншиликке, материалды авторлары келеси жууашыла.

Редакция авторлдан 400 сагыт тигинден (машыкы бла жазгызы 5-6 бет) келино алмады.

Газет Басманы эл аспамы информацийны эркинликтери кыорууу жаны бла Кыбаргы-Малквар регион инспекцияда 1994 жылда 14-чо июньда киргенди этилгенди.

Регистрация номер — ИИ — 0066. Индекс — 5133

Газетти басмагыла КьМР-ин Жаш төлөно эл жамауат биригуленди ишлери жаны бла министрствосуну компьютер службасы хакыр эткенди.

Газетти ислерине таптыруу юнон КьМР-ин почта кызымы федералды Управленисы жууашыла. Телефонла: 42-06-51, 42-19-97

Газеттин роинишка сакты юнон КьМР-ин «Роспечать» акционер общество жууашыла. Телефон: 42-69-34

Номерге граскиге көрө 19 сагатта кыон салыңды. 20:00 сагатта кыон салыңганды.

ГАЗЕТИНИ НОМЕРНИ ЧЫГАРГАНЛА:
Сараккуланы Асият - де журн редактору; Кетенчианы Зульфа - жууалды секретары орубасары; Зезаланы Лида (1-2-чи бетле), Алийланы Белла (3-4-чи бетле) - корректору.

Тиражы 3500 экз. Заказ №1662

360000, Нальчик шахар, Ленин атлы проспект, 5

электронно почтасы: elbor_50@mail.ru